

DOPRACOVANIE ZÁMERU

Obytný súbor Soboš - Giraltovce

Úvod

Okresný úrad OSŽP Svidník požiadal listom č. OU-SK-OSZP-2023/000907-027 zo dňa 07.03.2023 prerušil konanie požiadal navrhovateľa INTERBAU s. r. o. Brezovica, z dôvodu pripomienok ŠOP SR, Centrum ochrany prírody Prešov k navrhovanej činnosti "Obytný súbor Soboš – Giraltovce", ktoré zaslala listom č. RCOP PV/53-001/2023 z 24. 02.2023, pričom požaduje predmetný zámer dopracovať v zmysle uvedených pripomienok .

Na základe uvedeného je pôvodný zámer z 01/ 2023 doplnený týmto dodatkom z 06/2023.

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

I. 1 Názov: INTERBAU s. r. o.

I. 2 Identifikačné číslo organizácie: IČO: 44 688 997

I. 3 Sídlo: 082 74 Brezovica č. 520

I. 4 Oprávnený splnomocnený zástupca obstarávateľa:

Milan Bachinger - konateľ B-LINE STAV, s. r. o., Petöfiho 4535/20 Prešov

I. 5 Informovaná kontaktná osoba:

Milan Bachinger - konateľ B-LINE STAV, s. r. o., Petöfiho 4535/20 Prešov

Tel. č. 0911 043 554, email:bachingermilan@gmail.com

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ZÁMERE

II. 1 NÁZOV : *Obytný súbor Soboš - Giraltovce*

II. 2 ÚČEL

Účelom navrhovanej činnosti je výstavba 28 rodinných domov a 4 bytových domov s obchodným centrom o ploche 625 m² a s materskou školou o ploche 425 m², mimo zastavaného územia obce Soboš, v okrese Svidník. Stavba bude realizovaná v 2 etapách.

Zoznam činností podliehajúcim posudzovaciemu konaniu v zmysle prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej zákon):

Časť 9 : Infraštruktúra

Rezortný orgán: Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

P. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A povinné hodnotenie	Časť B zist'ovacie konanie
16	Projekty rozvoja obcí vrátane a) pozemných stavieb alebo ich súborov (komplexov), b) statickej dopravy	od 500 stojísk	V zastavanom území od 10 000 m ² podlahovej plochy mimo zastavaného územia od 1000 m² podlahovej plochy Od 100 do 500 stojísk

Navrhovaná činnosť s 210 parkovacími miestami a celkovou podlahovou plochou 26 613 m² mimo zastavaného územia podlieha **zist'ovaciemu konaniu**.

II.8 OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA

Odvedenie odpadných vôd splaškových bude riešené do kanalizácie cez vlastnú ČOV s vyústením do recipientu Radomka (pripravuje sa zmena vyústenia do recipientu do Fijašského potoka).

Dažďové vody z ciest a spevnených komunikácií budú zvedené do cestného rigola, kde budú postupne vsakovať.

Vsakovanie dažďových vôd zo striech objektov bude riešené vsakmi v rámci riešeného územia.

II. 13 DOTKNUTÉ ORGÁNY

- Okresný úrad Svidník, odbor starostlivosti o životné prostredie
- Okresný úrad Svidník, pozemkový a lesný odbor
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru vo Svidníku
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Svidník

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

III.1 Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

Navrhovaná činnosť bude realizovaná v Prešovskom kraji, v okrese Svidník, v katastrálnom území obce Soboš. Obec Soboš leží v južnej časti Nízkych Beskýd, kde pretekajú viaceré potôčky ústiace do Radomky.

Vodné toky

Katastrálnym územím Soboš patrí do povodia Bodrogu a pretekajú ním dva vodné toky Radomka a Fijašský potok.

Radomka (hydrologické číslo: 4-30-09-119) je podstatne menšia rieka s $Q_{100 r.} = 150$ m/s. Zaraduje sa podľa STN 75 1400 do III. triedy spoľahlivosti.

Radomka je ľavostranný prítok rieky Topľa si dĺžkou 30,5 km a je tokom VI. rádu. Pramení v Ondavskej vrchovine, na južnom úpätí Čiernej hory, v nadmorskej výške približne 370 m n.m.. V blízkosti obce Mičakovce sa vlieva do Tople.

Potok Radomka je sledovaný priamo v stanici mesta Giraltovce v rkm 34,20 (plocha povodia 21,88 km²) a pod záujmovým územím v smere toku v stanici Matovce v rkm 8,0 (plocha povodia 84,60 km²).

Podľa odtokových pomerov je možné záujmové územie zaradiť do vrchovinnó–nížinnej oblasti s dažďovo–snehovým typom odtoku s akumuláciou vôd v decembri až januári, vysokou vodnatosťou vo februári až apríli a s najnižšími odtokmi v septembri

FLÓRA A FAUNA

Predmetné územie patrí podľa fyto geografického členenia Slovenska (Futák, 1980) do:

- do oblasti západokarpatskej flóry (Carpathicum occidentale),
- do obvodu východobeskydskej flóry (Beschidicum orientale),
- do regiónu Východné Beskydy,
- do podokresu Nízke Beskydy.

Súčasná štruktúra zoocenóz na posudzovanom území je odrazom intenzívneho pôsobenia človeka v krajine a jedná sa výrazne zmenený priestor vo vzťahu k relatívne pôvodnej štruktúre zoocenóz. V širšom riešenom území sa uplatňujú druhy od nížinných až po horské druhy. Do riešenej lokality zasahujú druhy viazané na urbanizovanú kultúrnu krajinu. K najbežnejším druhom patria zástupcovia spevavcov - lastovičky, sýkorky, drozdy, trasochvost biely, vrabec domový a žltouchvost domový, z cicavcov najmä drobné zemné cicavce. Faunu priamo riešeného územia tvoria prevažne kozmopolitné synantropné druhy viazané na biotopy ľudských sídiel a priemyselnú krajinu, s nízkou druhovou diverzitou. Druhovou diverzitou širšieho územia zvyšujú prítomné významnejšie krajinné prvky (les, okolie vodného toku a pod.).

Zoogeografické členenie územia

Z hľadiska zoogeografického členenia tvoria posudzované územie živočíšne regióny prislúchajúce do provincie Karpát, oblasti východných Karpát a nízkobeskydského okrsku.

Podľa zoogeografického členenia palearktoterestrický biocyklus posudzovaného územia patrí do eurosibírskej podoblasti, provincii listnatých lesov a v podkarpatskom úseku (Jedlička a Kalivodová 2002).

V rámci limnického biocyklu patrí do Pontokaspickej provincie a potiského okresu (Hensel a Krno 2002).

Štruktúra zoocenóz vo vzťahu ku posudzovanému územiu

Súčasná štruktúra zoocenóz v širšom posudzovanom území je výsledkom dlhodobého, evolučného vývoja a relatívne krátkodobého, ale veľmi intenzívneho pôsobenia činnosti človeka.

Tento vplyv sa prejavuje v zmenách pôvodných biotopov, na ktoré sú jednotlivé zoocenózy viazané a vytváraní nových habitatov, najmä synantropizovaných ako aj v postupných zmenách štruktúry krajiny. Tieto zmeny sú v posledných 30 rokoch charakterizované jednak sukcesnými procesmi na menej produkčných plochách trávnych porastov, postupným zatrávňovaním erózne náchylnej ornej pôdy za súčasného rozširovania zastavaných území do voľnej krajiny. Riešené územie a jeho okolie je typickým predstaviteľom týchto zmien. Ak porovnáme štruktúru krajiny na základe HOFM z roku 1950 oproti ortofotomape z roku 2022 zistíme významné zmeny:

- premenu pôvodných pasienkových lesov na kompaktné lesné porasty,
- vytvorenie lesných ekotonových lemov okolo pôvodných lesných porastov
- a najmä veľkoplošnú premenu prevažne oráčinovej krajiny alebo úzkopásových komplexov ornej pôdy, kosienkov a krajinnej zelene na trávne porasty obhospodarované s rôznou intenzitou.

Všetky tieto faktory sa odzrkadlili na charakteristike hlavných skupín živočíšnych spoločenstiev v užšom ale aj širšom dotknutom území, s ohľadom na topické a klimatické podmienky, charakterizované pahorkatinným krajinným typom, s nadmorskými výškami zhruba od 200 do 300 m.n.m. v palearktiskej oblasti.

Živočíšne spoločenstvá v riešenom území môžeme na základe pozorovania rozdeliť do 3 typov biotopov:

- biotopy krajinnej zelene, lesov, nízkej drevinnej vegetácie a lesných lemov - sú veľmi pozitívne pre toto územie s veľkým významom pre krajinu. Vyznačujú sa veľkou druhovou diverzitou, vyváženosťou druhov a skupín.

Dominantné skupiny sú : spevavce, dravce, sovy, holuby, d'atle. Zabezpečujú stabilitu biocenóz.- biotopy lúk a pasienkov - sú pozitívne s významom pre poľnohospodársku krajinu. Druhová diverzita je znížená, menšia vyváženosť druhov a skupín. Dominantné rady sú: spevavce.

- biotopy trávnych porastov
- biotopy ľudských sídel a prídomových záhrad -synantropne druhy.

Prevažná časť živočíchov v posudzovanom území je naviazaná na biotopy lesných porastov, biotopy brehových porastov a vlhkých lúk s mokraďami a plochy s nelesnou drevinnou vegetáciou, najmä brehových porastov, menšieho významu sú intenzívne využívané biotopy trávnych porastov.

V rámci základného prieskumu územia boli zistené tieto druhy evertibrát, prevažne hmyzu: slimák záhradný (*Helix pomatia*), vážka ploská (*Libellula depressa*), kováčik zelený

(*Corymbites pectinicornis*), obaľovač (*Lathronympha strigana* F.), trávovec (*Agriphila* sp.), vijačka žihľavová (*Eurhyncha hortulata* L.), sumračník kotúčový (*Erynnis tages* L.), súmračník skorocelový (*Carterocephalus palaemon* Pall.), mlynárik hrachorový (*Lepitidea sinapis* L.), babočka sieťkovana (*Araschnia levana* L.).

Z obojživelníkov je bežný výskyt ropuchy obyčajnej, z plazov jašterice obyčajnej a užovky obyčajnej.

Malý vodný tok Soboška, ktorý preteká cez obec je z pohľadu bioty bezvýznamný, je kanalizovaný a málo vodnatý. Fijašský potok predstavuje už vyššiu kvalitu v blízkosti posudzovaného územia, napriek tomu druhové zastúpenie rýb je chudobné a dotované populáciami z toku Radomky, do ktorého Fijašský potok vteká.

Na lokalite, podľa údajov ŠOP SR RCOP Prešov bol zaznamenaný výskyt chriašteľa poľného — chránený druh živočícha európskeho významu a lokalita slúži ako lovný biotop pre dravce, napr. myšiaka hômeho, ale aj pre bociana bieleho. Lúky okolo potoka Radomka slúžia aj na zhromažďovanie jedincov bociana bieleho v čase pred jesennou migráciou.

Alúvium potoka Radomka a Fijašského potoka i priestor medzi nimi zahŕňajúci riešené územie však predstavuje migračný koridor živočíchov, najmä ako interakčná zóna biotickej aktivity živočíšstva.

Z cicavcov sa v území vyskytujú predovšetkým zemné cicavce ako napr. hraboš poľný, krt obyčajný, myš domova, potkan a jež východoeurópsky, krysa vodná, lasica obyčajná, zajac poľný a králik divý.

Z poľovne významných druhov najmä srnec obyčajný a premnožená sviňa divá.

Zoocenózy vôd

Tvoria ich živočíchy, prispôbené životu vo vode (či už trvalému alebo dočasnému) alebo na vodnej hladine. Zloženie zoocenóz ovplyvňuje najmä charakter vodného prostredia. Na jednotlivé typy vodného prostredia sa viažu charakteristické cenózy zoobentosu.

Žijú tu vodné bezstavovce (permanentná fauna – kôrovce – Crustacea, mäkkýše – Mollusca, obrúčkavce – Clitellata, vodné chrobáky – Coleoptera, vodné bzdochy – Heteroptera a pod.; temporálna fauna – najmä zástupcovia hmyzu s vývojovými štádiami viazanými na vodné prostredie, najčastejšie vajíčko a larva/nymfa), ryby, obojživelníky, ale aj iné stavovce (vtáky, cicavce).

Z bezstavovcov sú typické jednobunkové organizmy (bičíkovce, koreňonožce, výtrusníky), maloústniky, vírniky, pijavice, ulitníky, lastúrniky, kôrovce, vodné roztoče, chrobáky, bzdochy, larvy komárov a pakomárov, podeniek, vážiek, pošvatiek a potočníkov.

V Radomke ako typickom potoku nižších polôh sú typické napr. ploskule, kriváky, raky, lastúrniky, kôrovce, larvy hmyzu: podeniek, pošvatiek, potočníkov, pakomárov. Kôrovce rodu *Gammarus*, podenky (Ephemeroptera) čeľadi Baetidae a Heptageniidae (najmä v menej narušených, resp. zachovaných úsekoch), vážky (Odonata; napr. rody *Gomphus*, *Onychogomphus*, *Calopteryx*, druh *Platycnemispennipes*), pošvatky (Plecoptera; hojne najmä čeľade Leuctridae, Nemouridae, Perlodidae, vodné chrobáky (najmä čeľade Elmidae), potočníky (Trichoptera; najviac Rhyacophilidae, Limnephilidae, Hydropsychidae, či Polycentropodidae) a rôznych dvojkrídlencov (Diptera; najmä Chironomidae).

V ichtyocenózach toku dominuje najčastejšie jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*) a slíž severný (*Barbatula barbatula*). Dominantné postavenie v spoločenstvách rýb majú mrena škvrnitá (*Barbus carpathicus*), ploska pásavá (*Alburnoides bipunctatus*), podustva severná

(*Chondros tomanasus*) a hrúz škvrnitý (*Gobio gobio*). Slíž severný je najfrekvencovanejším druhom, vysokú frekvenciu výskytu dosahujú aj čerebľa pestrá (*Phoxinus phoxinus*; a jalec hlavatý. Časté tu bývajú aj reofily - ploska pásavá, mrena severná (*Barbus barbus*), pstruh potočný (*Salmo trutta m. fario*) a podustva severná.

Ichtyoenózy rýb bývajú značne ovplyvnené zarybňovaním, ako aj vodný tok Radomka, ktorý je aj rybárskym revírom MO SRZ Giraltovce.

V lete 2007 sa na Radomke udialo vážne havarijné znečistenie, po sekundárnom zarybnení je udávaný výskyt rýb jalec hlavatý, pstruh potočný, podustva severná, kapor obyčajný, červenica obyčajná, plotica obyčajná, čerebľa potočná a belička obyčajná.

Z vtákov je na tieto toky viazaný hlavne vodnár potočný (*Cinclus cinclus*).

Na základe výsledkov monitorovania vôd v rokoch 2009 – 2012 bol útvár povrchovej vody SKB0034 Radomka klasifikovaný v priemernom ekologickom stave.

Vplyv na ostatné biologické prvky kvality (fytozobentos, fytoplanktón a makrofyty), ani na podporné fyzikálno-chemické a ostatné hydromorfologické prvky kvality útvaru povrchovej vody SKB0034 Radomka sa nepredpokladá.

Zoocenózy podmáčaných stanovišť

Ide o mokrade, či už s absenciou drevín, prípadne ich malým zastúpením, alebo zarastajúce drevinami rôzneho charakteru a typu vývoja, periodické vody z hľadiska ekostability krajiny a biodiverzity sú veľmi významné a najzraniteľnejšie. V blízkosti posudzovaného územia je takýmto územím územie PR Radomka. Pre tieto stanovišťa sú charakteristické zoocenózy so zastúpením bezstavovcov, prevažne lariev dvojkrídlavcov, chrobáky, vodné bzdochy, vážky; stavovcov - napríklad ropucha, obyčajná (*Bufo bufo*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), užovka obojková (*Natrix natrix*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*) a ďalšie vodné a pri vode žijúce druhy. Z cicavcov je prítomný netopier vodný (*Myotis daubentonii*), netopier veľký (*Myotis myotis*), hryzec vodný (*Arvicola terrestris*), duloonica vodná (*Neomys fodiens*).

Zoocenózy brehových porastov (sprievodnej vegetácie vodných tokov)

Brehové porasty, ako biotopy nelesnej drevinovej vegetácie, sú zvyškami pôvodných podhorských lužných lesov v nivách väčších tokov. Napriek tomu plnia, okrem iných dôležitých funkcií, funkciu biotopov výrazne zvyšujúcich biodiverzitu v okolí, často monotónnej krajine a predstavujú prechodnú zónu medzi akvatickou a terestrickou zložkou prostredia. Sú druhovo pestré, aj vďaka diverzite prostredia na týchto stanovištiach. K charakteristickým bezstavovcom brehov vôd patria ulitníky, kôrovce, kosce, pavúky, chvostoskoky, bzdochy, chrobáky a druhy, ktorých larvy žijú vo vode: vážky, šidlá, pošvatky, podenky, potočníky.

V týchto biotopoch nachádzajú optimálne stanovištné podmienky rôznorodí zástupcovia fauny a sú na ne troficky viazaní zástupcovia bezstavovcov (najmä hmyzu – Insecta) a vtákov, poskytujú refúgiá a úkrytové možnosti obojživelníkom, plazom, vtákom i cicavcom a hniezdne možnosti vtákom. Sú nevyhnutnou podmienkou úspešného dokončenia vývinových cyklov zástupcov vodného hmyzu, najmä podeniek, pošvatiek, potočníkov, sieťokrídlavcov (Neuroptera), vodnárok (Megaloptera), mnohým z nich poskytujú aj trofickú bázu.

V spoločenstvách brehových porastov sa vyskytujú živočíchy adaptované na zatienené, suché aj vlhké stanovišťa. Typickými zástupcami chrobákov sú druhy čeľade Chrysomelidae –

liskavkovité, Curculionidae – nosáčikovité, Carabidae – bystruškovité, Elateridae – kováčikovité). Zo stavovcov sú typickými obyvateľmi brehových porastov v posudzovanom území obojživelníky – ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), skokan hnedý (*Rana temporaria*); z plazov užovka obojková (*Natrix natrix*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*); z vtákov myšiarka ušatá (*Asio otus*), straka čiernozobá (*Pica pica*), vlha hájová (*Oriolus oriolus*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), drozd čvikotavý (*Turdus pilaris*), z cicavcov netopier vodný (*Myotis daubentonii*), raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*), jež východoeurópsky (*Erinaceus concolor*), piskor veľký (*Sorex araneus*), ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*) a i.

Je predpoklad, že z Topľe môže do Radomky migrovať ondatra pižmová. Na vody (predovšetkým pomaly tečúce a stojaté) sú viazané bohaté spoločenstvá vodného vtáctva, najmä žeriavovcov (najhojnejšie sú sliepočka vodná, lyska čierna), bahniakov (kulík riečny, kalužiačik malý), čajok, potápiek, zubkozobcov a brodivcov.

Zoocenózy listnatých lesov

Biotopy lesov sú významné z hľadiska druhovej diverzity živočíchov, ekologických i trofických väzieb, sú významným habitatom i refúgiom mnohých druhov živočíchov. Na lesné biotopy sú viazané mnohé skupiny bezstavovcov so špecifickými habitatovými a trofickými nárokmi.

Z chrobákov sú tu časté Carabidae – bystruškovité a Cerambycidae – fúzačovité. Zo stavovcov sú ich typickými obyvateľmi salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), skokan hnedý (*Ranatemporaria*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), holub hrivnák (*Columba palumbus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), sova lesná (*Strix aluco*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), glezg hrubozobý (*Coccothraustes coccothraustes*), pinka lesná (*Fringillacoerebs*), muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*), brhlík lesný (*Sitta europaea*) a i. Z cicavcov uvedených lesných komplexoch žije ryšavka lesná (*Apodemus flavicollis*), piskor lesný (*Sorex araneus*), ucháč svetlý (*Plecotus auritus*), kuna hôrna (*Martes martes*), veverica obyčajná (*Sciurus vulgaris*), liška hrdzavá (*Vulpes vulpes*) v okrajových častiach srnec lesný (*Capreolus capreolus*), vo väčších lesných celkoch aj sviňa divá (*Sus scrofa*) a jeleň lesný (*Cervus elaphus*).

Na severnom okraji a v severozápadnom rohu pozemku navrhovaného na výstavbu sa nachádza lesný lem susedného lesného porastu. Z uvedeného dôvodu tvorí táto hranica pozemku kontaktnú zónu.

Zoocenózy lúk a pasienkov

Patria sem prirodzené lúky, poloprirodzené lúky, pasienky -intenzívne, extenzívne, kosené lúky s rôznym stupňom prirodzenosti, fytoecologickej pestrosti, prípadne intenzity obhospodarovania.

Trávnym porastom je aj pozemok navrhovaný na výstavbu, ďalšie sa nachádzajú južným a východným smerom. Pôvodne bol pozemok z 2/3 využívaný ako orná pôda, 1/3 vo východnej časti ako kosienok, predpodobne z dôvodu zamokrovania nevýraznými prameniskami, bývalé odtokové línie možno pozorovať aj dnes.

S poklesom fytoecologickej rozmanitosti klesá i druhová skladba a kvalita tohto typu živočíšnych spoločenstiev. Časť lúk a pasienkov v okolí je obhospodarovaná extenzívne, časť ponechaná bez obhospodarovania a podlieha sukcesným procesom a časť – medzi ktoré patrí aj lokalita výstavby, je obhospodarovaná intenzívne.

Zo živočíšnych druhov je v posudzovanom území charakteristický výskyt mnohých bezstavovcov, najmä hmyzu. Bežné sú druhy ako mlynárik kapustný (*Pieris brassicae*), žltáček rašetliakový (*Gonopteryx rhamni*), a mnoho ďalších druhov čeľadí Lycaenidae –

ohniváčikovité, Nymphalidae – babôčkovité, Satyridae – očkaňovité, Geometridae – piadivkovité), chrobáky (najmä čeľadi Carabidae – bystruškovité, Elateridae – kováčikovité, Coccinellidae – lienkovité, Zo stavovcov sa tu objavuje jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), a rôzne druhy zemných cicavcov.

Vtáky v zoocenóze lúk zastupuje strnádka žltá (*Emberiza citrinella*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*). Vhodné prostredie na lúkach a pasienkoch obkolesených lesom, či remízkami tu nachádza aj zajac poľný *Lepus europaeus*. Pre dravé vtáky je zoocenóza lúk a pasienkov trofickou bázou, na ktorú nalietaťavajú z lesných celkov.

Zoocenózy polí

Spoločenstvá živočíchov polí sú viazané na ornú pôdu – ako monokultúry, záhumienky, záhrady, ruderálne spoločenstvá, polička. Ide väčšinou o typ kultúrnej stepi. Podrast a okolité prostredie zarastá segtálnou sprievodnou vegetáciou (burinné druhy), čím vzniká prostredie meniace sa v priebehu roka. Prostredie formované človekom, obvykle málo cenné z hľadiska prítomnej fauny, na strane druhej zabezpečuje trofickú bazu pre spevavce a zemné cicavce.

Pre zoocenózu polí sú v skúmanom území charakteristické najmä druhy vtákov ako, škvránok poľný (*Alauda arvensis*), jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*). Z cicavcov najmä hraboš poľný (*Microtus arvalis*), krt európsky (*Talpa europaea*), ale aj srnec lesný (*Capreolus capreolus*), zajac poľný (*Lepus europaeus*) – posledné dva druhy sú naviazané na polia len troficky, nie habitatovo.

Zoocenózy antropogénneho charakteru.

Tu sú prítomné živočíchy, ktoré obývajú ľudské sídla, okrajové časti sídiel (záhrady) a v blízkosti sídiel vystupujúce ruderálne spoločenstvá a devastované plochy s nízkou ekostabilizačnou funkciou. V blízkosti posudzovanej lokality ide najmä o zastavané územie obce Matovce.

Dominujú synantropné druhy a druhy so širokou ekologickou valenciou. Živočíšne spoločenstvo tvoria napríklad ropucha zelená (*Bufo viridis*), kuvik plačlivý (*Athene noctua*), vrabec domový (*Passer domesticus*), belorítka domová (*Delichon urbica*), lastovička domová (*Hirundo rustica*), myš domová (*Mus musculus*), potkan hnedý (*Ratus norvegicus*), kuna skalná (*Martes foina*) a lasica obyčajná (*Mustela nivalis*). V hodnotenom území sa však v okolitých intravilánoch obcí potvrdil aj výskyt vzácnejších elementov fauny – netopierov, ktoré tu nachádzajú vhodné stanovištné podmienky.

Jedná sa o druhy netopier veľký (*Myotis myotis*), večernica pozná (*Eptesicus serotinus*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), večernica hvízdavá *Pipistrellus pipistrellus*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), ucháč svetlý (*Plecotus auritus*), ucháč sivý (*Plecotus austriacus*).

Chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy

Z druhov chránených podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody platí vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody (ďalej len vyhláška č. 170/2021") nebol v území priamo dotknutým výstavbou zaznamenaný výskyt žiadnych rastlín a živočíchov, ktoré by boli na toto územie stabilne naviazané.

Významné migračné koridory

Alúvium potoka Radomka a Fijašského potoka i priestor medzi nimi , zahŕňajúci riešené územie predstavuje migračný koridor živočíchov, najmä ako interakčná zóna biotickej aktivity živočíšstva.

Mapovanie biotopov – reálnu vegetáciu dotknutého územia vykonala RNDr. Marta Nižnanská, v máji a júni 2023 . Hodnotenie rastlinstva biotopov vrátane fotodokumentácie pre riešený zámer „Obytný súbor Soboš – Gíraltovce je v prílohe tohto doplnenia zámeru.

V správe je podávané floristické zhodnotenie rastlinstva a biotopov na základe terénneho prieskumu v predmetnom území realizovanom v mesiaci máj 2023.

1.1 Fytogeografické členenie územia

Fytogeografické členenie územia je uvedené podľa Futáka et al. (1966) a rekonštruovaná prirodzená vegetácia podľa Geobotanickej mapy ČSSR-Slovenská socialistická republika (Michalko et al. 1986). Pri mapovaní biotopov sme postupovali podľa práce Katalóg biotopov Slovenska (Stanová & Valachovič 2002). Nomenklatura rastlinných taxónov je udávaná podľa Zoznamu nižších a vyšších rastlín Slovenska (Marhold & Hindák 1998), názvy rastlinných spoločenstiev podľa prehľadu vegetačných jednotiek (Jarolínek & Šibík 2008). Status legislatívnej ochrany je spracovaný v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Kategorie ohrozenosti druhov sú uvedené podľa Červeného zoznamu paprad'orastov a semenných rastlín Slovenska (Eliáš jun. & Dítě & Kliment & Hrivnák & Feráková 2015). Nepôvodné druhy boli zisťované podľa Prehľadu nepôvodnej flóry Slovenska (Medvecká et al., 2012). Počas prieskumu bola vyhotovená aj fotodokumentácia.

VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA

2.1 Fytogeografické členenie

Podľa fytogeografického členenia Slovenska (Futák et al., 1966) patrí územie do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpathicum occidentale*), obvodu východobeskydskej flóry (*Beskidicum orientale*), fytogeografického okresu Východné Beskydy a podokresu Nízke Beskydy.

2.2 Potenciálna prirodzená vegetácia

Potenciálna prirodzená vegetácia predstavuje vegetáciu, ktorá by sa v území vyvinula za súčasných klimatických, edafických a hydrologických pomerov, ak by na krajinu nepôsobil človek svojou činnosťou. Poznanie, ktoré vegetačné jednotky rekonštruovanej prirodzenej vegetácie sa v území vyskytujú a ako sú priestorovo rozložené, je dôležité pre presnejšie hodnotenie pôvodnosti jednotlivých rastlinných spoločenstiev (alebo porastov), ale aj druhov rastlín. Podkladom pre takéto hodnotenie je Geobotanická mapa ČSSR-Slovenská socialistická republika (Michalko et al., 1986).

Podľa Geobotanickej mapy Slovenska (Michalko et al., 1986) bolo územie v minulosti pokryté lesmi a vyskytovali sa tu nasledovné typy lesných spoločenstiev:

- dubovo-hrabové lesy karpatské (*Carici pilosae-Carpinenion betuli*),
- bukové kvetnaté lesy podhorské (*Eu-Fagenion p. p. min.*),
- dubové subxerothermofilné a borovicové xerofilné lesy (*Quercion pubescenti – petraeae p.p. Cytiso-Pinion*),
- lužné lesy podhorské a horské (*Alnenion glutinoso-incanae, Salicion triandrae p.p., Salicion eleagni*).

2.3 Reálna vegetácia

Reálna vegetácia je oproti pôvodnej prirodzenej vegetácii uvedenej v kap. 2.2. zmenená. Lesné porasty boli postupne vyklčované a premenené na lúky a pasienky. Iba pozdĺž tokov Radoma a Fijašského potoka sa zachovali spoločenstvá lužných lesov podhorských a horských.

Na ploche, ktorá je predmetom záujmu pre výstavbu 24 rodinných domov a 4 bytových domov s obchodným centrom, materskou školou a parkoviskom najväčšiu rozlohu zaberajú rastlinné spoločenstvá zväzu *Arrhenatherion elatioris*.

Tieto poloprirodné ovsíkové lúky pokrývajú celý svah, na ktorom je plánovaná výstavba. Vysokú pokryvnosť dosahujú vysokosteblové až stredne vysoké trávy, najmä ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), kostrava lúčna (*Festuca pratensis*), kostrava červená (*F. rubra*), lipnica lúčna (*Poa pratensis*), trojštet žltkastý (*Trisetum flavescens*), timotejka lúčna (*Phleum pratense*) a traslica prostredná (*Briza media*). Doprevádzané sú nízkosteblovými druhmi tráv: psinčekom tenučkým (*Agrostis capillaris*), tomkou voňavou (*Anthoxanthum odoratum*), chlpaňou poľnou (*Luzula campestris*) a ostricou bledou (*Carex pallescens*). Z ostatných bylín tu rastie margaréta biela (*Leucanthemum vulgare*), kukučka lúčna (*Lychnis flos-cuculi*), ľadenec rožkatý (*Lotus corniculatus*), iskerník prudký (*Ranunculus acris*), veronika obyčajná (*Veronica chamaedrys*), ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), ďatelina plazivá (*T. repens*), rožec roľný (*Cerastium arvense*), rožec obyčajný (*C. holosteoides*), zbehovec ženevský (*Ajuga genevensis*), púpavec srstnatý (*Leontodon hispidus*), prasatník krátkokoreňový (*Hypochaeris radicata*), púpava lekárska (*Taraxacum officinale*), ľubovník bodkovaný (*Hypericum perforatum*), pupenec roľný (*Convolvulus arvensis*), štiav lúčny (*Acetosa pratensis*), štrkáč menší (*Rhinanthus minor*), fialka roľná (*Viola arvensis*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*), skorocel prostredný (*P. media*), lucerna ďatelinová (*Medicago lupulina*), jahoda drúzgavicová (*Fragaria moschata*), lipkavec biely (*Galium album*), lipkavec pravý (*G. verum*), vika vtáčia (*Vicia cracca*), vika štvorsemenná (*V. tetrasperma*), vika úzkolistá (*Vicia angustifolia*), mrkva obyčajná (*Daucus carota*), hviezdica trávovitá (*Stellaria graminea*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), zvonček konáristý (*Campanula patula*), hrachor hľuznatý (*Lathyrus tuberosus*), bedrovník lomikameňovitý (*Pimpinella saxifraga*), bedrovník väčší (*P. major*), mliečnik chvojkový (*Tithymalus cyparissias*), smolníčka obyčajná (*Steris viscaria*), alchemilka (*Alchemilla sp.*), paštrnák siaty (*Pastinaca sativa*), pichlič sivý (*Cirsium canum*), štiavec kučeravý (*Rumex crispus*), peniažtek roľný (*Thlaspi arvense*), kostihoj hľuznatý (*Symphytum tuberosum*), kapsička pastierska (*Capsella bursa-pastoris*) a nátržník husí (*Potentilla anserina*). V južnej časti, kde je vybudovaný kríž, majú tieto ovsíkové lúky teplomilnejší charakter. Okrem uvedených druhov tráv tu rastie aj mrvica peristá (*Brachypodium pinnatum*), z ďalších bylín ranostajovec pestrý (*Securigera varia*), šalvia lúčna (*Salvia pratensis*), jarva obyčajná (*Clinopodium vulgare*), lipkavec pravý (*Galium verum*), dúška vajcovitá (*Thymus pulegioides*), pamajorán obyčajný (*Origanum vulgare*), krvavec menší (*Sanquisorba minor*), klinček kartuziánsky (*Dianthus carthusianorum*), klinček

slzičkový (*D. deltoides*), nátržník vzpriamený (*Potentilla erecta*) a bôľhoj lekársky (*Anthyllis vulneraria*). Hojne sa vyskytuje aj hviezdnik ročný (*Stenactis annua*), ktorý je radený medzi invázne druhy rastlín.

Živnejšia ovsíková lúka sa vyskytuje medzi cestou II. triedy (II/ 556) a pravým brehom Fijašského potoka. V dôsledku nepravidielného obhospodarovania zarastá drevinami a vyskytujú sa na nej ruderálne a nitrátofilné druhy.

Ovsíkové lúky sú druhovo bohaté, patria k významným a cenným biotopom a radené sú k **biotopom európskeho významu Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510).**

Lúka medzi cestou I. triedy I/21 a potokom Radomka má mezofilnejší charakter. Vyskytujú sa tu rastlinné spoločenstvá vlhkých lúk patriace do zväzu *Calthion*, podzväzu *Calthenion* a rastlinné spoločenstvá patriace do podzväzu *Filipendulenion*, ktoré sa mozaikovito prelínajú s ovsíkovými spoločenstvami zväzu *Arrhenatherion elatioris*. V rastlinných spoločenstvách podzväzu *Calthenion* je dominantným druhom záružlie močiarna (*Caltha palustris*), ktoré udáva fyziognómiu biotopu v jarných mesiacoch. Vysokú pokryvnosť dosahuje škripina lesná (*Scirpus sylvaticus*), psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), ostrica čierna (*Carex nigra*), ostrica ježatá (*C. echinata*), ostrica srstnatá (*C. hirta*), medúnok vlnatý (*Holcus lanatus*), druhy sitín (*Juncus conglomeratus*, *J. effusus*, *J. articulatus*), praslička močiarna (*Equisetum palustre*), nezábudka močiarna (*Myosotis scorpioides* agg.), pichliač sivý (*Cirsium canum*), pichliač potočný (*C. rivulare*), pichliač močiarny (*C. palustre*), pichliač zelinový (*C. oleraceum*), metlica trstnatá (*Deschampsia caespitosa*), bahnička močiarna (*Eleocharis palustris*), krkoška chlpatá (*Chaerophyllum hirsutum*), štiavec kučeravý (*Rumex crispus*), škarda močiarna (*Crepis paludosa*), čerkáč obyčajný (*Lysimachia vulgaris*), vrbica vrboľistá (*Lythrum salicaria*), angelika lesná (*Angelica sylvestris*), iskerník plazivý (*Ranunculus repens*), kuklík potočný (*Geum rivale*), kukučka lúčna (*Lychnis flos-cuculi*) a ďalšie. Tieto spoločenstvá sú radené k **biotopu národného významu Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí**. V dôsledku nepravidielného obhospodarovania sa z týchto vlhkých lúk vyvinuli kvetnaté vysokobylinné spoločenstvá patriace do podzväzu *Filipendulenion*. Charakter týchto lúk udávajú vysokobylinné druhy, najmä túžobník brestový (*Filipendula ulmaria*) a mäta dlholistá (*Mentha longifolia*). Podľa dominantného druhu sú často nazývané aj ako túžobníkové lúky. Druhovú pestrosť spoločenstva závisí podobne ako u podmáčaných lúk patriacich do podzväzu *Calthenion*, od ekologických podmienok prostredia, intenzity a spôsobu obhospodarovania.

Okrem vyššie uvedených druhov tu rastie čerkáč obyčajný (*Lysimachia vulgaris*), čerkáč peniažtekový (*L. nummularia*), škarda močiarna (*Crepis paludosa*), vrbovka chlpatá (*Epilobium hirsutum*), konopáč obyčajný (*Eupatorium cannabinum*) a lipkavec obyčajný (*Galium aparine*). Tieto vlhké lúky sú radené k **biotopom európskeho významu Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430)**. Na základe priestorového rozloženia rastlinných spoločenstiev môžeme túto lúku hodnotiť ako komplex biotopov Lk6, Lk5 a Lk1.

Vlhké lúky v minulosti pokrývali väčšiu rozlohu. Vplyvom melioračných zásahov došlo k zmenám vo vodnom režime, čo malo za následok zníženie rozlohy mokradných spoločenstiev a vznik „suchších enkláv“ s výskytom druhov vlhkých lúk.

V západnej časti plochy, ktorá je plánovaná na zástavbu, sa v priamom kontakte s ovsíkovými lúkami na ploche 2 - 4 m x 60 m vyskytujú porasty vysokých ostríc. Rastlinné

spoločenstvo je radené do zväzu *Magnocaricion elatae*. Druhovo je chudobné. Dominujú trsy vysokých ostríc, najmä ostrice štíhlej (*Carex acuta*), ktorá tvorí husté porasty a zabraňuje šíreniu ďalších druhov, ktoré sa vyskytujú prevažne po okraji zápoja. Z tráv je to reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), chrastnica trsteníkovitá (*Phalaroides arundinacea*), ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), lipnica močiarna (*Poa palustris*), z ďalších bylín záružlie močiarna (*Caltha palustris*), praslička močiarna (*Equisetum palustre*), čerkáč peniažtekový (*Lysimachia nummularia*), iskerník plazivý (*Ranunculus repens*), štiavec kučeravý (*Rumex crispus*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*). Tieto spoločenstvá vysokých ostríc sa vyskytujú mozaikovito aj v komplexe so spoločenstvami zväzu *Calthion*, podzväzu *Calthenion* a podzväzu *Filipendulenion* v južnej časti mezofilnej lúky. Rastlinné spoločenstvá tvoria **biotop národného významu Lk10 Vegetácia vysokých ostríc**.

V priekope pozdĺž cestnej komunikácie a v odvodňovacom kanáli sa vyskytujú ostrice (*Carex* sp.), sitina rozložitá (*Juncus effusus*), pálka širokolistá (*Typha latifolia*), kosatec žltý (*Iris pseudacorus*), štiavec kučeravý (*Rumex crispus*), chrastnica trsteníkovitá (*Phalaroides arundinacea*), vrbovka chpatá (*Epilobium hirsutum*), lipkavec močiarny (*Galium palustre*), iskerník plazivý (*Ranunculus repens*), žabník skorocelový (*Alisma plantago-aquatica*), kostihoj lekársky (*Symphytum officinale*), pľhl'ava dvojdomá (*Urtica dioica*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), konopáč obyčajný (*Eupatorium cannabinum*), povoja plotná (*Calystegia sepium*), pupenec roľný (*Convolvulus arvensis*), kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), trst' obyčajná (*Phragmites australis*) a ďalšie nitrátofilné druhy.

Ovsíkové lúky a vlhké lúky sú významné z botanického hľadiska, ale sú zároveň dôležitým biotopom pre živočíchy a významným ekostabilizačným prvkom.

V severnej časti na svahu plánovanom pre výstavbu sa tiahne v línii smerom od východu na západ nelesná drevinová vegetácia. Na jej skladbe sa podieľa javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor poľný (*A. campestre*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), dub letný (*Quercus robur*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*), topol' osikový (*Populus tremula*) a borovica lesná (*Pinus sylvestris*). V krovinnej etáži najvyššiu pokrývnosť dosahuje slivka trnková (*Prunus spinosa*), sprievodnými druhmi sú svíb krvavý (*Swida sanguinea*), ruža šípová (*Rosa canina*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), zob vtáči (*Ligustrum vulgare*), vrba rakytová (*Salix caprea*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), jabloň planá (*Malus sylvestris*) a hruška planá (*Pyrus pyraeaster*). V bylinnom poschodí rastú nitrátofilné a lúčne druhy.

Južne od záujmového územia medzi cestou II. triedy (II/ 556) a lesným komplexom sa vyskytujú porasty krovitých vrb bochnikovitého tvaru, ktorý vytvára vrba popolavá (*Salix cinerea*). Sprievodným druhom je vrba purpurová (*S. purpurea*). V bylinnom poschodí sa vyskytujú vlhkomilné a nitrátofilné druhy. Rastie tu praslička močiarna (*Equisetum palustre*), záružlie močiarna (*Caltha palustris*), túžobník brestový (*Filipendula ulmaria*), čerkáč obyčajný (*Lysimachia vulgaris*), mäta dlholistá (*Mentha longifolia*), chrastnica trsteníkovitá (*Phalaroides arundinacea*), lipnica močiarna (*Poa palustris*), ostrica štíhla (*Carex acuta*), pľhl'ava dvojdomá (*Urtica dioica*), ostružina ožinová (*Rubus caesius* agg.) a ďalšie druhy.

Tieto porasty krovitých vrb patria do **biotopu národného významu Kr8 Vrbové kroviny stojatých vód**.

Brehové porasty toku Radomka a Fijašského potoka tvorí najmä vrbá krehká (*Salix fragilis*), ktorá spolu so sprievodnými druhmi tvorí náhradné spoločenstvo jelšových a jaseňovo-jelšových lužných lesov *Alnenion glutinoso-incanae* a predstavuje sukcesné štádiá vrbovo-topoľových lužných lesov zväzu *Salicion albae*. Sprievodnými druhmi sú krížence vrby bielej (*S. alba*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jelša sivá (*A. incana*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor poľný (*A. campestre*), topoľ osikový (*Populus tremula*), breza previsnutá (*Betula pendula*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*). Kroviny sú pomerne hojne zastúpené. Vyskytuje sa tu svíb krvavý (*Swida sanguinea*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), vrbá purpurová (*Salix purpurea*), vrbá rakytová (*S. caprea*), hloh (*Crataegus* sp.), baza čierna (*Sambucus nigra*) a slivka trnková (*Prunus spinosa*). V bylinnom poschodí sa vyskytujú hygrofilné a nitrátofilné druhy: chlastnica trsteníkovitá (*Phalaroides arundinacea*), ostrica srstnatá (*Carex hirta*), medúnok vlnatý (*Holcus lanatus*), hviezdica veľkokvetá (*Stellaria holostea*), iskerník chlpatý (*Ranunculus lanuginosus*), iskerník plazivý (*R. repens*), pľúcnik tmavý (*Pulmonaria obscura*), krkoška voňavá (*Chaerophyllum aromaticum*), krkoška chlpatá (*Ch. hirsutum*), zádušník brečtanovitý (*Glechoma hederacea*), kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), záružlie močiarné (*Caltha palustris*), čerkáč hájny (*Lysimachia nemorum*), hluchavka škvrnitá (*Lamium maculatum*), kopytník európsky (*Asarum europaeum*), kyslička obyčajná (*Oxalis acetosella*), zubačka cibul'konosná (*Dentaria bulbifera*), zádušník chlpatý (*Glechoma hirsuta*), nezábudka močiarna (*Myosotis scorpioides* agg.), veternica hájna (*Anemone nemorosa*), hluchavník žltý (*Galeobdolon luteum*), deväťsil lekársky (*Petasites hybridus*), deväťsil biely (*P. albus*), kuklík potočný (*Geum rivale*), pakost močiarny (*Geranium palustre*), prhľava dvojdomá (*Urtica dioica*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), chmeľ obyčajný (*Humulus lupulus*), konopáč obyčajný (*Eupatorium cannabinum*), povoja plotná (*Calystegia sepium*) a iné. Brehové porasty sú dobre zachovalé. Na ľavom brehu Radomky sme zaznamenali výskyt invázneho druhu pohánkovca český (*Fallopia x bohémica*).

Nelesná drevinová vegetácia predstavuje významný ekostabilizačný a estetický prvok v tomto území. Zároveň je dôležitým biotopom aj pre živočíšstvo, pretože vytvára vhodné životné podmienky pre mnoho druhov živočíchov, najmä obojživelníky, plazy, vtáky, ale aj hmyz a drobné hlodavce, poskytuje úkryt pre pernatú a srstnatú zver.

Lesné porasty sa vyskytujú v severnej, severozápadnej, južnej a juhovýchodnej časti od záujmového územia. Na základe stanovištných podmienok by sa tam potenciálne mal vyskytovať biotop Ls5.1 Bukové a jedľovo bukové kvetnaté lesy. Lesy boli hospodárskou činnosťou pozmenené. Plánovaná výstavba zasiahne lesný dielec JRPL č. 659, ktorá je súčasťou genofondovej lokality SK 19 Sobošská. Pôvodné lesné porasty sú pozmenené. Na stromovej skladbe sa podieľa buk lesný (*Fagus sylvatica*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor poľný (*A. campestre*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*) a hrab obyčajný (*Carpinus betulus*). Krovinné poschodie je slabo vyvinuté. Tvorené je zmladeným jaseňom štíhlym (*Fraxinus excelsior*), bazou čiernou (*Sambucus nigra*), slivkou trnkovou (*Prunus spinosa*) a hlohom (*Crataegus* sp.). V bylinnom

poschodí sa vyskytuje kyslička obyčajná (*Oxalis acetosella*), tŕňovka dvojlistá (*Maianthemum bifolium*), kopytník európsky (*Asarum europaeum*), papraď samčia (*Dryopteris filix-mas*), papraďka samičia (*Athyrium filix-femina*), lipkavec marinkový (*Galium odoratum*), ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), ostrica vtákonohá (*C. ornithopoda*), krížavka jarná (*Cruciata glabra*), pakost smradľavý (*Geranium robertianum*), púpava lekárska (*Taraxacum officinale*), fialka srstnatá (*Viola hirta*), fialka lesná (*V. reichenbachiana*), čarovník obyčajný (*Circaea lutetiana*), zádušník brečtanovitý (*Glechoma hederacea*), pľúcnik tmavý (*Pulmonaria obscura*), samorastlík klasnatý (*Actaea spicata*), cesnačka lekárska (*Alliaria petiolata*), žindava európska (*Sanicula europaea*), ostružina ožinová (*Rubus caesius* agg.), prhl'ava dvojdomá (*Urtica dioica*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), kuklík mestský (*Geum urbanum*) a hniezdovka hlistová (*Neottia nidus-avis*), prilbovka dlholistá (*Cephalanthera longifolia*).

Lesné porasty v južnej a juhovýchodnej časti sú taktiež pozmenené. Stromovú vrstvu tvorí buk lesný (*Fagus sylvatica*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), breza previsnutá (*Betula pendula*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*). V krovinovom poschodí sa vyskytuje lieska obyčajná (*Corylus avellana*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), hloh (*Crataegus* sp.), slivka trnková (*Prunus spinosa*), baza čierna (*Sambucus nigra*) a ruža šípová (*Rosa canina*). Na bylinnej zložke sa podieľa kopytník európsky (*Asarum europeum*), hviezdica veľkokvetá (*Stellaria holostea*), iskerník chlpatý (*Ranunculus lanuginosus*), pľúcnik tmavý (*Pulmonaria obscura*), zádušník brečtanovitý (*Glechoma hederacea*), hluchavka škvrnitá (*Lamium maculatum*), veternica hájna (*Anemone nemorosa*), šalvia lepkavá (*Salvia glutinosa*), prvosienka jarná (*Primula veris*), zubačka cibul'konosná (*Dentaria bulbifera*), pakost smradľavý (*Geranium robertianum*), prhl'ava dvojdomá (*Urtica dioica*), ostružina ožinová (*Rubus caesius* agg.)

Aj napriek tomu, že v súčasnosti je druhové zloženie lesných porastov pozmenené, okrem produkčnej funkcie sú dôležitým ekostabilizačným prvkom v území, plnia ekologickú funkciu, pôsobia na klímu, sú domovom pre živočíchy, dotvárajú scenériu krajiny.

- **Biotopy**

Podľa Vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny, Prílohy č. 1, sme v záujmovom území vyčlenili 3 biotopy európskeho významu a 3 biotopy národného významu. Ich floristické zloženie bolo uvedené v kap. 2.3

Biotopy európskeho významu

Nížinné a podhorské kosné lúky

Národný kód biotopu: Lk 1

Kód NATURA 2000: 6510

Rastlinné spoločenstvá patriace do tohto biotopu tvoria mezofilné, miestami suchšie ovsíkové lúky zväzu *Arrhenatherion*. Na druhové zloženie má vplyv intenzita obhospodarovania. Ovsíkové lúky, ktoré tvoria tento biotop, sú najdôležitejším a najproduktívnejším lúčnym typom. V rastlinných spoločenstvách sme nezaznamenali žiaden chránený a ohrozený druh.

Vyskytuje sa tu invázny neofyt hviezdnik ročný (*Stenactis annua*). V záujmovom území patria k významným biotopom, ktorý sa značnou mierou podieľa na ekologickej stabilite.

Spoločenská hodnota biotopu: 20,00 €/ m²

Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach

Národný kód biotopu: Lk 5

Kód NATURA 2000: 6430

Kvetnaté vysokobylinné lúčne porasty tvorené spoločenstvami zväzu *Calthion* a podzväzu *Filipendulenion*. Dominantným druhom je túžobník brestový (*Filipendula ulmaria*), preto sa tieto spoločenstvá nazývajú aj túžobníkové lúky. Vyskytuje sa na miestach dlhodobo ovplyvňovaných podzemnou vodou. V biotope sme nezaznamenali žiaden druh, ktorý je radený medzi chránené a ohrozené druhy rastlín. Patrí k významným biotopom, ktorý sa významne podieľa na ekologickej stabilite. Pre jeho ďalšiu existenciu je potrebné, aby nedošlo k zmenám vo vodnom režime, čo by malo za následok ubúdanie vlhkomylných druhov, zmenu v zložení rastlinných spoločenstiev, degradáciu biotopu a jeho postupnú likvidáciu. Pre zachovanie druhovej pestrosti rastlinných spoločenstiev je potrebné extenzívne obhospodarovanie.

Spoločenská hodnota biotopu: 10,00 €/ m²

Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy

Národný kód biotopu: Ls 1.3

Kód NATURA 2000: 91E0*

Prioritný biotop.

Porasty tvoriace jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy pokrývajú súvisle brehy toku Radomka a Fijašského potoka a v šírke 2 - 6 m sa rozprestierajú aj v ich alúviu. Ich existencia závisí od hladiny podzemnej vody. V biotope sme nezaznamenali žiaden druh, ktorý je radený medzi chránené a ohrozené druhy rastlín.

Spoločenská hodnota: 70,00 €/ m²

Biotop národného významu

Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí

Národný kód biotopu: Lk6

Vlhké lúky, ktoré boli v minulosti pravidelne kosené. V súčasnosti sú menej, resp. málo využívané. Vyskytujú sa v alúviách tokov a v terénnych podmáčaných depresiách na trvale zamokrených plochách. Floristické zloženie závisí najmä od vodného režimu a spôsobu obhospodarovania. V biotope sme nezaznamenali žiaden druh, ktorý je radený medzi chránené a ohrozené druhy rastlín.

Spoločenská hodnota: 10,00 €/m²

Vegetácia vysokých ostríc

Národný kód biotopu: Lk10

Biotop zahŕňa druhovo chudobné porasty s dominanciou vysokých ostríc patriace do zväzu *Magnocaricion elatae*. Porasty sú silne ovplyvňované podzemnou aj povrchovou vodou, do ktorých prenikajú druhy tráv a vlhkomilné druhy. V biotope sme nezaznamenali žiaden druh, ktorý je radený medzi chránené a ohrozené druhy rastlín. Ohrozený je odvodnením a zmenou vodného režimu.

Spoločenská hodnota biotopu: 10,00 €/m²

Vrbové kroviny stojatých vôd

Národný kód biotopu: Kr8

Porasty krovitých vrb s dominanciou vrby popolavej (*Salix cinerea*), ktorá vytvára bochníkovitý tvar biotopu. Druhové zloženie rastlín závisí od vlhkostných pomerov. Predstavuje cenné refúgium mokradnej vegetácie. V biotope sme nezaznamenali žiaden druh, ktorý je radený medzi chránené a ohrozené druhy rastlín.

Spoločenská hodnota biotopu: 10,00 €/m²

3. OCHRANA PRÍRODY

3.1 Chránené územia

Štatút chránených území je legislatívne upravený zákonom o ochrane prírody a krajiny, ktorý rozdeľuje celé územie Slovenska do piatich stupňov ochrany. Územnou ochranou podľa tohto zákona sa rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny v druhom až piatom stupni ochrany. Prvý stupeň ochrany platí na území, ktorému sa neposkytuje osobitná územná ochrana. Ďalšími chránenými územiami sú územia patriace do európskej sústavy chránených území Natura 2000, ktorú tvoria územia európskeho významu (ÚEV) a chránené vtáčie územia (CHVÚ), ktoré môžu po vyhlásení územne chrániť aj územie s 1.stupňom ochrany.

Do záujmového územia nezasahuje žiadne ÚEV a CHVÚ. Platí v ňom 1. stupeň ochrany.

Juhozápadne od záujmového územia sa nachádza **Prírodná rezervácia (PR) Radomka** (EČ 655). Ako PR bola vyhlásená v roku 1988 výnosom MK SSR č. 1160/1988-32 z 30.6.1988 na ochranu prirodzených lúčnych až slatinných spoločenstiev aluviálnych lúk okolo potoka Radomka v južnej časti Nízkych Beskýd. Určujúcim faktorom prostredia je tu vodný režim, okolo potoka sa vyskytuje brehový porast tvorený vrbami a jelšami. Bohatá je lúčna vlhkomilná vegetácia. Nachádza sa v k. ú. Gíraltovce a Matovce a má výmeru 15,54 ha.

Vyhláškou KÚŽP v Prešove č. 5/2004 z 14.5.2004 bol v PR určený 4. stupeň ochrany. PR má ochranné pásmo, ktorým je územie do vzdialenosti 100 m od jej hranice a platí v ňom tretí stupeň ochrany (§ 17 ods. 7 zákona o ochrane prírody a krajiny (www.sopsr.sk).. Územie je v pôsobnosti pracoviska ŠOP SR - RCOP v Prešove.

3.2 Chránené druhy, genofondové lokality a významné biotopy

3.2.1 Chránené a ohrozené druhy rastlín

Vychádzajúc z vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny Prílohy č.3, sme v záujmovom území zaevidovali iba 1 chránený druh, ktorý je radený medzi druhy národného významu a to:

prilbovku dlholistú (*Cephalanthera longifolia*) Spoločenská hodnota jedinca: 200€

V zmysle Červeného zoznamu paprad'orastov a semenných rastlín Slovenska (Eliáš jun. & Dítě & Kliment & Hrivnák & Feráková 2015) je tento druh zaradený v rámci ohrozenosti do kategórie NT – takmer ohrozené.

3.2.2 Chránené stromy

V záujmovom území sa nevyskytuje žiaden strom, ktorý by bol vyhlásený za chránený.

3.3 Priemet existujúcej dokumentácie územného systému ekologickej stability

V RÚSES–e okresu Svidník (Kočícký, D. et al., 2013) sú z katastrálneho územia Soboš vyčlenené nasledujúce ekologicky významné segmenty a genofondová lokalita:

RBk 5 Radomka

Kategória: hydrický biokoridor regionálneho významu

Príslušnosť k. ú.: Matovce, Soboš, Valkovce, Okrúhle, Radoma, Šarišský Štiavnik, Beňadikovce, Mlynárovce, Rovné

Charakteristika: Prepája RBc centrálnej časti okresu s RBk Topľa a v štruktúre ÚSES okresu je významným prvkom, o čom svedčí aj bohato zastúpená flóra a fauna. RBk hydrický je v prípade Radomky koncipovaný parametricky širšie, ako je obvyklé pri tomto type toku a jeho alúvia. Je to preto, že v okolí sa nachádzajú podmáčané miesta, početné zosuvy, podmoky a krátke vodné toky, z príľahlých svahov, ktoré priaznivo vplývajú na biotickú aktivitu biokoridoru. Tok Radomky je sprevádzaný brehovými porastami, ktoré sú doplnené aluviálnymi lúkami s rozptýlenou zeleňou. V skladbe drevín brehových porastov i rozptýlenej zelene dominujú vrbý-vrba biela, krehká, jelša – jelša lepkavá, sivá, na niektorých úsekoch bol vysadený introdukovaný topol kanadský. Popri aluviálnych lúkach sú zastúpené i močiarny a slatinné spoločenstvá. Z významnejších druhov sa vyskytujú kosatec žltý, prasličkovka pestrá, barička močiarna, vstavačovec májový a i.

V línii biokoridoru sa vyskytujú významné živočíšne druhy ako ropucha obyčajná, mlok vrchovský, karpatský, z vtákov orol krikľavý, dažďovník tmavý, stehlík horský, bocian čierny, biely, kaňa sivá, haja červená, z cicavcov plíšik lieskový, večernica malá, vydra riečna a i.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: PR Radomka

Ohrozenia: najmä znečisťovanie obcami ležiacimi v blízkosti toku, výrub brehových porastov, ťažba štrku a kameňa, vypaľovanie pobrežných trávno-bylinných porastov

Ekostabilizačné a manažmentové opatrenia: vylúčiť nevhodné zásahy do brehových porastov, doplnenie úsekov bez pobrežnej vegetácie, zákaz znečisťovania toku, živelnej ťažby riečného materiálu, uchovať aluviálne lúky, močiarne a slatinné spoločenstvá.

Genofondové lokality:

SK 19 Sobošská

(k. ú. Soboš)

Komplex lesných porastov s prevahou borovice lesnej (*Pinus sylvestris*) a trávno-bylinných a krovinových spoločenstiev. Významná lokalita teplomilnej flóry. V trávnatých porastoch mrvica peristej (*Brachypodium pinnatum*) bol udávaný výskyt črievičníka papučkového (*Cypripedium calceolus*) a veternice lesnej (*Anemone sylvestris*), ktorých prítomnosť sa však už dlhšie nepodarilo potvrdiť.

V databáze Centra mapovania mokradí (Kočícký, D. et al., 2013) je uvedená iba jedna mokraď a to:

10 Radomka, PR, rozloha: 155 402 m², k. ú. Gíraltovce, Matovce, regionálna mokraď.

Podľa zákona o ochrane prírody a krajiny sa za mokrade považujú aj vlhké lúky a vodné toky, teda potok Radomka a Fijašský potok a vlhké lúky v alúviu Radomky

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

IV.2 ÚDAJE O VÝSTUPOCH

IV.2.1 Odpadové vody a odkanalizovanie

Počas výstavby:

Potrebu technologickej vody bude zabezpečovať dodávateľ stavebných prác samostatne v priestore mimo dotknutého územia (výroba betónových zmesí a pod.). V prípade potreby technologickej vody je potrebné zabezpečiť zdroj vody. Možným zdrojom vody je odber vody z vodného toku. O súhlas na odber vody je potrebné požiadať príslušný orgán štátnej vodnej správy okresný úrad životného prostredia.

Počas výstavby vodných stavieb bude zhotoviteľ stavby povinný zabezpečiť dočasné šatne a hygienické zariadenia (mobilné bunky) pre pracovníkov s pravidelným odvozom splaškových odpadových vôd do čistiarne odpadových vôd.

Počas prevádzky :

Odvedenie odpadných vôd splaškových vôd sa v zámere uvažuje do kanalizácie cez vlastnú ČOV s vyústením do recipientu Radomka (hydrologické číslo 4-30-09-119). Riešenie dažďových zo striech vôd bude vsakmi v rámci riešeného územia.

Alternatíve sa rieši zaústenie odpadových vôd do Fijašského potoka , hydrologické číslo 4 – 30 – 09 120.

Fijašský potok nie je zaradený v RÚSES Svidník (Kočícký, D. et al., 2013), ale plní úlohu miestneho biokoridoru. Je významným ekologickým prvkom so zachovalými brehovými porastami a priľahlou mezofilnou lúkou, ktorá neobhospodarováním zarastá, ale spĺňa kritériá pre zaradenie do biotopu Lk1. Využitie už existujúcej priekopy na vyvedenie vody z ČOV, jej ďalšie vyvedenie pod povrchom až k vyústeniu k brehovým porastom, je menším zásahom do územia.

Toto bude riešené ako Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti v súlade s prílohou 8a zákona č. 24/2006 Z.z. po ukončení zisťovacieho konania .

Podľa údajov SHMU list č. 305-2760/2023/7865 z 1.6.2023 zaslal nasledovné hydrologické údaje :

Tok Profil	Plocha povodia	Priem.ročný prietok	Q₃₅₅ - denné
Fijašský potok - Soboš S.k v km 0,3	7,4 km ²	0,052 m ³ .s ⁻¹	0,006 m ³ .s ⁻¹

Uvedené údaje vyjadrujú hydrologický potenciál obdobia 1961 – 2000 a podľa STN 751400 ich zaraďujeme do IV. triedy spoľahlivosti.

Výpočet množstva splaškových odpadových vôd

- priemerný denný prietok $Q_{24} = Q_p = 1,97 \text{ l/s}$
- najväčší prietok splaškových odpadových vôd $Q_{hmax} = Q_p \cdot 3,5 = 6,9 \text{ l/s}$
- najmenší prietok splaškových odpadových vôd $Q_n = 2 \cdot Q_p = 2 \cdot 1,97 = 3,94 \text{ l/s}$. Dimenziu stokovej siete navrhujeme **DN300**

Výpočet hodnôt znečistenia z produkcie splaškových odpadových vôd

- priemerná denná produkcia splaškových odpadových vôd = 85,09 m³/d
 - ročná produkcia splaškových odpadových vôd = 30 628,4 m³/r
 - počet ekvivalentných obyvateľov = 600 + cca (4090/(150 l/(os.d))) = 600+28 = 628
- EO. Navrhujeme čistiareň odpadových vôd - ČOV pre EO = 800, typ AT800 ovál maxi** od výrobcu Aquatec - Dubnica nad Váhom

Výpočet koncentrácie zaťaženia

- BSK5: $628 \times 60 \text{ g/(os.d)} = 37\,680 \text{ g/d} = 37,68 \text{ kg/d}$
- NL: $628 \times 55 \text{ g/(os.d)} = 34\,540 \text{ g/d} = 34,54 \text{ kg/d}$
- RL: $628 \times 125 \text{ g/(os.d)} = 78\,500 \text{ g/d} = 78,5 \text{ kg/d}$

Výpočet koncentrácie znečistenia

- BSK5: $37\,680\,000 \text{ mg/d} : 85\,090 \text{ l/d} = 443 \text{ mg/l}$
- NL: $34\,540\,000 \text{ mg/d} : 85\,090 \text{ l/d} = 406 \text{ mg/l}$
- RL: $78\,500\,000 \text{ mg/d} : 85\,090 \text{ l/d} = 993 \text{ mg/l}$

IV.2.2 Odpady

Výkopová zemina, vznikajúca pri budovaní navrhovanej činnosti bude priebežne odvážaná zo staveniska na plochu pre rodinné domy, ktoré sa plánuje stavať v rámci 2. etapy, v rámci riešeného územia, tak aby neboli ohrozené záujmy ochrany prírody. So zeminou bude nakladané i počas realizácie spevnených plôch, pri pokládke inžinierskych sietí, súvisiacej dopravnej infraštruktúry a pri terénnych úpravách.

IV.3 ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

V kapitolách IV.1 a IV.2 zámeru sú charakterizované vplyvy zámeru činnosti, súvisiace s požiadavkami na vstupy a možné výstupy, ktoré môžu priamo alebo nepriamo vplývať na životné prostredie.

Predmetný investičný zámer má prispieť k rozšíreniu ponuky bývania a služieb v obci Soboš.

Navrhovaná činnosť nemá žiadny vplyv na kultúrne a historické pamiatky a miestne tradície v dotknutej obci. Využíva sa jestvujúca dopravná infraštruktúra.

Pri prevádzkovaní OS Soboš vznikajú odpadové vody, s ktorými sa bude nakladať v súlade s požiadavkami vodného zákona, nezmení sa režim a kvalita podzemných vôd, ani povrchových vôd v bezprostrednom, ani v širšom území navrhovanej činnosti.

IV.5 ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA BIODIVERZITU A NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Vplyvy navrhovanej činnosti na veľkoplošné a maloplošné chránené územia sa nebudú vyskytovať z dôvodu, že navrhovaná činnosť nezasahuje a v jej bezprostrednom okolí sa nevyskytujú žiadne veľkoplošné ani maloplošné chránené územia (v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov).

Na ploche riešeného územia platí 1. stupeň územnej ochrany prírody a krajiny.

Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na chránené územia, výtvory a pamiatky situované v širšom okolí stavby neboli identifikované.

Každý zásah do prírodného prostredia prináša aj zmeny, ktoré nastávajú vo vegetácii, v druhovom zložení, a častokrát majú tieto zmeny dlhodobý účinok, niekedy aj nezvratný. Preto

pri každom takomto zásahu je potrebné veľmi citlivo zvažovať a posudzovať všetky aspekty, aby sa predišlo nežiadúcim dopadom.

Vplyvy na biotopy riešeného územia je možné rozdeliť na vplyvy priame a nepriame.

Priame vplyvy:

- odstránenie ovsíkových lúk (biotop Lk1) a ostricových porastov (biotop Lk10),
- odstránenie časti brehových porastov (biotop Ls1.3),
- čiastočný zásah do lesného dielca JRPL č. 659,
- zmena v scenérii krajiny.

Nepriame vplyvy :

- riziko šírenia ruderalnej vegetácie,
- riziko zavlečenia invázných rastlín,
- potenciálne zmeny v rastlinných spoločenstvách a biotopoch pri prípravných a stavebných prácach.

Pre posúdenie vplyvov na biotu sú navrhované **2 varianty** výstavby obytného súboru, **ktoré sa líšia vyvedením vody z ČOV do:**

- potoka Radomka (**Variant 1**)
- Fijašského potoka (**Variant 2**).

Variant 1 a 2:

Pri výstavbe vlastného obytného súboru dôjde k:

- celkovej likvidácii ovsíkových lúk (biotop Lk1),
- celkovej likvidácii ostricových porastov (biotop Lk10),
- čiastočnému zásahu do lesného dielca JRPL č. 659.

Vyvedenie vody z ČOV

Variant 1

Voda z ČOV bude vyvedená kanálom do potoka Radomka a pri realizácii tohto variantu dôjde v trase vedenia kanalizácie k:

- poškodeniu komplexu biotopov Lk5+Lk6+Lk1,
- zásahu do biotopu Ls1.3 (odstránenie časti brehových porastov).

Variant 2

Voda z ČOV bude vyvedená kanálom do Fijašského potoka pozdĺž už v súčasnosti existujúcej priekopy a pri realizácii tohto variantu dôjde v trase vedenia kanalizácie k:

- poškodeniu biotopu Lk1 ,
- zásahu do biotopu Ls1.3 (odstránenie časti brehových porastov.)

Posúdenie variantov 1 a 2:

Radomka je v RÚSES Svidník (Kočícký, D. et al., 2013) vyčlenená ako hydrický biokoridor regionálneho významu, ktorý prepája RBc centrálnej časti okresu s RBk Topľa. Je

významným ekologickým prvkom so zachovalými brehovými porastami a priľahlými mezofilnými a vlhkomilnými lúkami. Poškodením komplexov biotopov Lk5, Lk6 a Lk1 môže dôjsť k narušeniu hydrologickému režimu, ktorý môže mať za následok zmenu v rastlinných spoločenstvách a šírenie ruderalných druhov do biotopu.

Fijašský potok nie je zaradený v RÚSES Svidník (Kočícký, D. et al., 2013), ale plní úlohu miestneho biokoridoru. Je významným ekologickým prvkom so zachovalými brehovými porastami a priľahlou mezofilnou lúkou, ktorá neobhospodarováním zarastá, ale spĺňa kritériá pre zaradenie do biotopu Lk1. Využitie už existujúcej priekopy na vyvedenie vody z ČOV, jej ďalšie vyvedenie pod povrchom až k vyústeniu k brehovým porastom, je menším zásahom do územia.

Posúdením týchto variantov môžeme konštatovať, že miernejšie vplyvy na biotopu budú pri variante 2.

Odporúčame v zámere vybudovania obytného priestoru „Soboš-Giraltovce“ postupovať podľa návrhov variantu 2 uvedeného v doplnku tohto zámeru.

VPLYVY NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA, OCHRANNÉ PÁSMA A ÚSES

Lokalita ako celok je situovaná v rámci genofondovej lokality Sobošská, predstavuje fragmentáciu biotopu Lk1 i fragmentáciu prvku R - ÚSES.

Odpadové vody, ktoré navrhovateľ plánuje alternatívne zvieŕ do Fijašského potoka, ktorý za št. cestou tvorí hranicu PR Radomka až do vtoku do toku Radomka.

Z pohľadu historického aspektu bolo Alúvium potoka Radomka, od k.ú. Matovce až po k.ú. Beňadikovce zaradené už v Návrhu preventívnych opatrení ochrany prírody SSR v roku 1979 medzi Územia kategórie C, ako významný krajinný priestor. V roku 1988 bola vyhlásená PR Radomka so 4. stupňom ochrany.

Súčasne je toto územie atakované, ako súčasnými stresovými faktormi aj plánovanou rýchlostnou komunikáciou R4, ktorá je trasovaná v údolí tohto vodného toku.

Navrhovanou výstavbou bude čiastočne dotknutý SK Sobošská, keďže sa parcela nachádza v záujmovom území. Na základe telefonického hovoru s p. Bachingerom, konateľom B-LINE STAV, s.r.o., bolo upresnené, že hoci v predkladanom zámere je uvedený aj výrub drevín, tak k výrubu drevín nedôjde, ani v NDV, ani v lesných porastoch. V tomto prípade sa dá konštatovať, že lesné porasty a NDV budú zachované.

Dá sa predpokladať, že pri stavebných prácach dôjde k zásahom do ochranného pásma PR Radomka, pretože pri zaústení vody z ČOV do Fijašského potoka sa trasa bude nachádzať v ochrannom pásme PR Radomka. Brehové porasty Fijašského potoka, ktorý sa dá považovať za miestny biokoridor, budú na úseku vyústenia vody z kanála od ČOV vyrúbané. Nepriamym vplyvom môže byť znečisťovanie toku pritekajúceho do PR a potenciálne šírenie inváznych druhov z blízkosti plôch, ktoré budú narušené pri výstavbe. Keďže manipulačné plochy, odstavné plochy, trasovanie a ďalšie neboli bližšie predložené, nie je možné vplyvy podrobnejšie vyhodnotiť.

Vplyvy na biotopy, ak by sa výstavba nerealizovala

V prípade, ak by sa navrhovaná výstavba nerealizovala, teda v prípade nulového variantu, bude pokračovať vývoj rastlinných spoločenstiev na ich biotopoch. Trávinno-bylinné biotopy sú súčasťou poľnohospodárskych blokov LPIS, sú zaradené do podporovaných schém v rezorte pôdohospodárstva a sú pravidelne obhospodarované. V prípade neobhospodarovania územia dôjde k postupnej sukcesii a zarastaniu náletovými drevinami.

Záver:

Podľa získaných podkladov a spracovaných terénnych prieskumov ako aj výsledkov analýzy predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia nepovažujeme za potrebné ďalšie podrobné posudzovanie vplyvu navrhovanej činnosti – „Obytný súbor Soboš - Giraltovce“.

IV.10 OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Účelom opatrení je predchádzať, zmierniť, minimalizovať, alebo kompenzovať predpokladané vplyvy jednotlivých činností, ktoré môžu vzniknúť počas výstavby, ako aj po ukončení činnosti. Z poznania súčasného stavu jednotlivých zložiek prírodného prostredia daného územia a z poznania súčasných aktivít v území navrhujeme nasledovné opatrenia:

- nezasahovať do mezofilnej a vlhkomilnej lúky nachádzajúcej sa medzi cestou 1. triedy a potokom Radomka, a nerealizovať na nej žiadne činnosti ako napr. vytvorenie skládok odpadu, prechod motorovými vozidlami, odstávky motorových vozidiel a pod.,
- nezasahovať do hydrologického režimu, aby nedošlo k ohrozeniu biotopu Lk5, Lk6, Lk1 a Lk10,
- nezasahovať do brehových porastov potoka Radomka,
- v brehových porastoch Fijašského potoka obmedziť výrub brehových porastov iba na plochu potrebnú pre vyústenie vody z ČOV (po dohode so ŠOP SR), aby nedošlo k potenciálnemu ohrozeniu prioritného biotopu Ls1.3 následkom terénnych úprav, zmeny vodného režimu a pod.,
- nevykonávať žiadne činnosti, ani nezasahovať do ochranného pásma PR Radomka, ktoré je do vzdialenosti 100 m od hranice PR a platí v ňom 3. st. ochrany; v prípade nevyhnutnosti realizácie prác v ochrannom pásme PR Radomka je potrebné získať výnimky a súhlasy podľa príslušných ustanovení zákona o ochrane prírody,
- nelesnú drevinovú vegetáciu (stromy a kry) ponechať na prirodzený vývoj,
- prípadný výrub drevín a krovín realizovať v mimohniezdnom a mimovegetačnom období,

- pri terénnych úpravách a prípadnom dopĺňaní krovín vo voľnej krajine (mimo vlastného obytného súboru) je potrebné využívať pôvodné druhy, nevyužívať a nevysádzať druhy cudzokrajné. Druhovú zloženie drevín a krovín zvoliť v prepojení s charakterom záujmového územia a jeho geografického umiestnenia
- dôsledne sledovať, aby sa v záujmovom území nezačali šíriť druhy nepôvodné, invázne.
- v pravidelných intervaloch kontrolovať technický stav vozidiel a mechanizmov a odpad vznikajúci pri jeho údržbe zneškodňovať v zmysle príslušných predpisov,
- zabezpečiť depónie, skladovanie materiálu a mechanizmov na určenom mieste v záujmovom území určenom na výstavbu s vylúčením iných priestorov,
- obmedziť pohyb stavebných mechanizmov a nákladných áut na vymedzený priestor staveniska a prístupových ciest,
- zabezpečiť vyhovujúci technický stav stavebných mechanizmov a nákladných vozidiel a jeho pravidelnú kontrolu za účelom zníženia hlučnosti, emisií a rizika úniku ropných látok,
- údržbu strojov vykonávať tak, aby nedošlo k znečisteniu prostredia, najmä únikom ropných látok,
- minimalizovať dobu zemných prác a odkrytých plôch najmä v strmom teréne, aby nedochádzalo k erózii najmä v období intenzívnych dažďov,
- monitorovať hygienické parametre vody z ČOV, aby boli dodržané stanovené hygienické normy vody.

Návrh kompenzačných opatrení

Navrhovanou činnosťou dôjde k zásahu do biotopov európskeho a národného významu (zničeniu a poškodeniu časti biotopov) a dôjde aj k zásahom do mokradí (zmena stavu mokrade). Na tieto zásahy je potrebný súhlas územne a kompetenčne príslušného orgánu ochrany prírody. Z tohto dôvodu je potreba realizácie kompenzačných opatrení po dohode so ŠOP SR podľa § 1 ods. 3). a ods 4) vyhlášky č 170/2021:

(3) Za primerané opatrenie na kompenzovanie negatívnych účinkov činnosti na biotop európskeho významu alebo biotop národného významu sa považuje súbor opatrení, vykonaním ktorých sa zabezpečí zlepšenie stavu alebo obnova biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu v lokalite, kde sa poškodený alebo zničený biotop nachádza, alebo v jej bezprostrednom okolí, alebo ak tieto opatrenia v takejto lokalite alebo v jej bezprostrednom okolí nie je možné alebo účelné vykonať, v inej lokalite.

(4) Primerané opatrenia na kompenzovanie negatívnych účinkov činnosti na biotop európskeho významu alebo biotop národného významu môžu byť vykonané v súlade s rozhodnutím o vydaní súhlasu podľa § 6 ods. 2 zákona aj formou vyplatenia finančných prostriedkov v sume primeranej k hodnote realizácie určených primeraných opatrení štátnej organizácii ochrany prírody a krajiny podľa § 65a zákona (ďalej len "organizácia ochrany prírody"), ktorá ich použije na vykonanie týchto opatrení. Organizácia ochrany prírody po vykonaní týchto opatrení zverejňuje podrobnosti o ich použití na svojom webovom sídle.

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

Svojím podpisom potvrdzujeme, že údaje obsiahnuté v dodatku k zámeru vychádzajú z najnovších poznatkov o stave životného prostredia v dotknutom území a že žiadna dôležitá skutočnosť, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť životné prostredie nie je vedome opomenutá.

IX.1 Spracovatelia zámeru

Spracovateľ a zodpovedný riešiteľ:

Ing. Jarmila Kočišová, PhD. Krakovská 13, 040 11 Košice

- odborne spôsobilá osoba pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa vyhlášky MŽP SR č.113/ 2006 Z. z., č. osvedčenia 196/97-OPV
- odborne spôsobilá osoba na hodnotenie dopadov na verejné zdravie č. osvedčenia OOD/3002/2011 vydané ÚVZ SR dňa 02.06.2011

Košice, 26.06.2023

IX.2 POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) SPRACOVATEĽA ZÁMERU A PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

Ing. Jarmila Kočišová, PhD.
spracovateľ

Michal Bachinger
splnomocnený zástupca navrhovateľa